

ETHNIC PARTITIONING OF IRAQ IS NOT FEDERALISM

<http://www.ghandchi.com/446-IraqPartition-plus.htm>

سام قندچی

تقسیم قومی عراق فدرالیسم نیست

یکی از اعضاء کنگره آمریکا که احتمالاً یکی از کاندیدهای حزب دموکرات برای انتخابات بعدی ریاست جمهوری آمریکا خواهد بود بالاخره به صراحت طرح تقسیم قومی-مذهبی عراق به سه قسمت کرد، سنی، و شیعه را بعنوان نظر خود درباره آینده عراق ارائه داد. من همیشه از دادن نظر درباره طرح های نیروهای سیاسی عراق امتناع کرده ام و توجه خود را به ایران معطوف داشته ام. اما قلب معنای فدرالیسم در عراق به جنبش ایران صدمات زیادی میزند همانطور که در نیم قرن پیش، قلب معنای لیبرالیسم بوسیله هم طرفداران و هم مخالفین آن در خاورمیانه به رشد لیبرالیسم در ایران لطمه زد، زمانی که لیبرالیسم برابر ناسیونالیسم درک شد.

من قبلاً در مقاله دیگری توضیح داده ام که "فدرالیسم حکومت قومی نیست" [<http://www.ghandchi.com/429-FederalismNotEthnic.htm>] و نیازی نیست که همه آن بحث را در اینجا تکرار کنم. ولی یک نگاه مختصر به تجربه عراق پس از سقوط صدام حسین نشان میدهد که ابداً آن کشور بصورت فدرالی اداره نمیشود و آنچه فدرالیسم خوانده شده است ادامه کشمکش سردمداران سه بخش قومی-مذهبی جامعه عراق است، رهبرانی که بیان دنیای ماقبل صنعتی آن جامعه هستند و نه بیان آینده فراصنعتی آن کشور.

اگر عراق میخواست راه فدرالیسم یعنی توسعه دموکراسی اداری کشور به هر منطقه و محله را رشد دهد، میبایست هر ایالت یا استان، فرماندار ایالت یا استاندار خود را با رأی مستقیم انتخاب کند. در هر شهر، خود اهالی شهردارشان را مستقیماً برگزینند. در هر استان مجلس مقننه برای آن استان بوجود آید که نمایندگانش را اهالی استان انتخاب کنند و به نیازهای قانونی آن استان رسیدگی کند و مقامات عالی قضائی هر استان و حتی دیوان عالی قضائی استان را مردم آن استان انتخاب کنند. این چنین برخوردی یعنی توسعه کنترل و توازن دموکراتیک در فراسوی دولت های متمرکز و نه ایجاد کشورهای بیشتر متمرکز، آنچه به تعداد زیاد کشورهای عرب بعد از سقوط عثمانی منتهی شد که هیچکدامشان نه دموکراتیک هستند و نه غیر متمرکز، از اردن تا مصر و سوریه.

در استانهای شمالی عراق که اکثریت اهالی آنها کرد هستند، مردم سنی عرب همانقدر در سیستم قدرالی بایستی از انتخاب کردن و انتخاب شدن برخوردار باشند که کردها. البته برای کسی که هدفش بوجود آوردن دولت مستقل کردستان باشد، چنین راهی بیهوده مینماید. ولیکن دولت مستقل کردستان در عراق، با وجود داشتن ذخائر نفتی، به رشد آن مناطق نخواهد انجامید و عملاً همیشه در حالت نظامی خواهد ماند چرا که با فشارهای ترکیه و اعراب روبرو خواهد شد و نظیر اسرائیل همیشه در تنش مداوم خواهد بود. تازه مثل اعراب که اینهمه کشور مستقل دارند، این هم ممکن است برای غرور موقت یک عده نظیر اردنی دیگر شود، ولی نه دموکراسی بیار خواهد آورد و نه عدم تمرکز.

البته همانطور که در نوشته های دیگری نوشتم من درباره کردستان عراق نمیخواهم طرح راهبری ارائه دهم، ولیکن میتوانم همانطور که در کتاب خودم درباره کردستان مفصلاً توضیح داده ام تکرار کنم که طرح کردستان بزرگ جز ضرر برای کردهای ایران نخواهد داشت و در بهترین حالت یک امید کاذب به کمک منطقه نفتی کردستان عراق برای کردهای ایران خواهد بود که در عمل از آنچه کردهای ایران حتی امروز از ثروت خوزستان ایران نصیبشان میشود هم کمتر و بدتر خواهد بود و این سراب ها فقط زندگی نظامی شده ای و تداوم جنگ و خونریزی در این مناطق برای ما خواهد بود، همانقدر که کشورهای نفت خیز ثروتمند عرب دردی از کشورهای فقیر عرب دوا نمیکند و همیشه سرابی برای عرب های مقیم کشورهای فقیر عرب بوده اند.

به اصل بحث برگردم. برای ایران معنای فدرالیسم بایستی به روشنی طرح شود. پشتیبانی من و بسیاری دیگر که در بیست و چند سال گذشته از فدرالیسم برای ایران و خاورمیانه دفاع کرده ایم ابتدا اینگونه طرح های تقسیم قومی - مذهبی نیست که گامی به عقب برای همه این کشورها، چه کرد و چه فارس، چه مسلمان و چه سکولار است، فدرالیسم یعنی افزایش کنترل و توازن. یعنی قوه مجریه، مقننه و قضائیه در سطح استانی، شهری و محلی انتخابی شود و نه آنکه سه کشور متمرکز قومی مذهبی در عراق بوجود بیاید یا چند کشور متمرکز قومی در ایران. دقیقاً بحث بر سر شکل حکومت گری در کشور است که مفصلاً در مقاله دیگری توضیح دادم [http://www.ghandchi.com/313-JudgmentEng.htm] و نه اینکه چه کسی حکومت میکنند. راه حل های تقسیم قومی مذهبی تکرار اشتباه دولت متمرکز اینبار بوسیله نیروهای تازه است.

مثلاً برای ایران، بیش از هر نیروئی، مردم فارس زبان کشور هستند که در شکل دادن سیستم فدرالی اهمیت دارند، چرا که بیش از 65 درصد مناطق و جمعیت کشور را تشکیل میدهند، و اگر در استانها و شهرهایی که اکثرأً فارس ها سکنی دارند، سیستم سه قوه دولت انتخابی در استانها و در شهر های آن مناطق برقرار نشود، یعنی بدون آنکه مهمترین رکن فدرالیسم در ایران یعنی جمعیت و مناطق عمدتاً فارس نشین در چنین پروژه ای درگیر باشند، حرف از فدرالیسم بی معنی است.

دقیقاً این مردم استان مرکزی و یزد و سمنان و فارس و کرمان و مازندران و اصفهان و دیگر استانهای ایران هستند که بایستی استاندار را خود انتخاب کنند و شهردار شان را خود مستقیماً انتخاب کنند و مجلس استانی بسازند که نیازهای قانونگذاری برای استان آنها را پی گیری کند و مقامات قضائی خود را انتخاب کنند. فدرالیسم در کردستان یا کرمانشاهان یا آذربایجان یا خوزستان و بلوچستان همانطور است که در گیلان و لرستان و خراسان و گلستان و هرمزگان. فقط به اینگونه است که به دولت متمرکز میشود پایان داد. و گرنه حتی یک نقطه کوچک هم که مستقل شود حکومتش متمرکز است و مشکل نداشتن کنترل و توازن بین حکومت های ایالتی و دولت فدرال که ضامن دموکراسی است، کماکان به حیات خود ادامه خواهد داد.

درک غلط از فدرالیسم باعث شده است که صف بندی کاذبی بوجود آمده و ضرر آن را جنبش دموکراسی خواهی ما میپردازد. کشورهای خارجی هم دلشان برای ما نسوخته است. اگر فردا دولت ایران به اسرائیل حمله کند، ملت ما هم نظیر اعراب تکه تکه شده و نه آنکه مسلمانان به پشت سر ایران بیایند، همانگونه که حتی شیعیان خاورمیانه در جنگ با عراق از ایران پشتیبانی نکردند. ملت ها و کشورهای مختلف به دنبال منافع خود خواهند رفت. آنچه منافع ما ایجاد میکند این است که جنبش دموکراسی خواهی ما به ثمر رسد و نه آنکه با یک تصویر غلط از فدرالیسم، جنبش دموکراسی خواهی ما در بعضی نقاط به ضد خود بدل شود، یعنی بجای بسط دموکراسی خواهی، هم اینقدر هم که به جلو رفته ایم را به نظامیگری ببازیم، آنچه که متأسفانه رهبران جمهوری اسلامی سالها است انرژی ما را با آن نوع سیاستها به هدر داده اند و فکر میکنند با سلاح های دور برد که میتوانند اسرائیل را هدف بگیرند میتوانند رهبر مسلمانان جهان شوند و اجازه نمیدهند ایران به یک کشور سکولار صلح دوست تبدیل شود که هدف خود را سازندگی فراصنعتی قرن بیست و یکم گذارد و نه اتلاف زندگی خود در نظامیگری قرون وسطائی.

به امید **جمهوری آینده نگر**، فدرال، دموکراتیک، و سکولار در ایران

سام قندچی، ناشر و سردبیر
ایرانسکوپ

<http://www.iranscope.com>

11 تیر 1385

July 2, 2006

متن مقاله به زبان انگلیسی

<http://www.ghandchi.com/446-IraqPartitionEng.htm>

مطالب مرتبط:

<http://www.ghandchi.com/700-KurdsIran.htm>

مقالات تئوریک

<http://www.ghandchi.com>

فهرست مقالات

<http://www.ghandchi.com/SelectedArticles.html>